

Σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα στη Ραφήνα Αττικής

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Κατά τις σωστικές ανασκαφές που πραγματοποιεί από το 2024 η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής στο πλαίσιο του αρχαιολογικού υποέργου στο έργο «Διευθέτηση - Οριοθέτηση Ρέματος Ραφήνας», αποκαλύφθηκε μια εξαιρετικά σημαντική ταφή σε πίθο, που χρονολογείται στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού (3200-2000 π.Χ.).

Ο πίθος είχε τοποθετηθεί σε λάκκο διανοιγμένο στο αργιλόχωμα της νότιας όχθης του ρέματος. Έχει ύψος 1,74 μ., φέρει οριζόντιες λαβές στη ζώνη της κοιλιάς, καθώς και τη χαρακτηριστική σχοινοειδή ανάγλυφη διακόσμηση γύρω από τον λαιμό και τις λαβές. Το στόμιό του σφραγιζόταν από ισχυρό ημικυκλικό τοίχο κατασκευασμένο από ποταμίσιες κροκάλες, ενώ δύο μεγάλοι λίθοι με μικρότερους πλακοειδείς ανάμεσά τους σχημάτιζαν ψευδόθυρα προς το εσωτερικό του αγγείου με παραστάδες και κατώφλι.

Στο εσωτερικό του, πάνω σε στρώμα από άμμο και βότσαλα, βρέθηκαν οστά από δύο ανθρώπους, καλυμμένα από μεγάλους λίθους που καταλάμβαναν σχεδόν όλο τον διαθέσιμο χώρο. Στα κτερίσματα περιλαμβάνονται χάλκινη λαβίδα, ωοειδής

πλακοειδής λίθος (τράπεζα), αιχμές οψιανού και αγγεία. Η ιδιαίτερη φροντίδα στη διαμόρφωση του μνημείου αντανακλά τον σεβασμό προς τους νεκρούς. Η απομονωμένη αυτή ταφή, παρά την ύπαρξη οργανωμένων νεκροταφείων της ίδιας περιόδου στο Τσέπι και το Μάτι Μαραθώνα, τον Άγιο Κοσμά Ελληνικού και τα Αστέρια Γλυφάδας, προσφέρει πολύτιμα στοιχεία για την ποικιλία των ταφικών εθίμων της 3ης χιλιετίας στην Αττική, όπως επίσης για τις κυκλαδικές και ανατολικές επιρροές.

Σε απόσταση περίπου 2 μ. νοτιοανατολικά του πίθου εντοπίστηκε μεγάλος κυκλικός λάκκος με μακρόχρονη χρήση και ίχνη καύσης. Στο άνω τμήμα του βρέθηκε βουκράνιο μαζί με κεραμική και χάλκινα νομίσματα ιστορικών χρόνων, ενώ κοντά στον πυθμένα, πάνω σε παχύ στρώμα καύσης, αποκαλύφθηκαν σκελετός ιπποειδούς και οστά μικρότερων ζώων. Η αρχαιολογική μελέτη σε συνδυασμό με τη ζωοαρχαιολογική και τις αναλύσεις των φυσικών επιστημών, αναμένεται να φωτίσει πιθανές τελετουργικές πρακτικές με θυσίες ζώων, καθώς και τη διαχρονική ιερότητα του χώρου.

Εβδομήντα πέντε χρόνια μετά την αποκάλυψη από τον Δημήτριο Θεοχάρη των οικισμών της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού στην περιοχή του παλαιού λιμένα (πλατεία Ελ. Βενιζέλου) και στη χερσόνησο του Ασκηταριού, τα πρόσφατα ευρήματα στις όχθες του ρέματος προσφέρουν νέα δεδομένα για την κοινωνική οργάνωση και τις μεταθανάτιες αντιλήψεις των κοινοτήτων της Ραφήνας.

Τα οστά πάνω σε στρώμα από άμμο και βότσα.